

Анотації курсів
для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 013 Початкова освіта
на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»
(термін навчання: 1 рік 10 місяців)

ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ТА ДИДАКТИКА

На сучасному етапі реформування освітньої галузі в Україні посилюються вимоги до загально-педагогічної підготовки фахівця з вищою освітою. Процес підготовки майбутнього вчителя початкової школи, здатного успішно реалізувати на практиці основні положення Концепції Нової української школи, потребує покращення якості педагогічних знань та практичних умінь, створює передумови для професійної самореалізації молодого фахівця на ринку освітніх послуг.

Програму навчальної дисципліни «Основи педагогіки та дидактика» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки студентів освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю 013 Початкова освіта. Її зміст орієнтує студентів не тільки на засвоєння педагогічних знань, а й на творче застосування здобутих знань на практиці, зокрема, вироблення умінь та навичок організації освітнього процесу в початковій школі, розвиток мотиваційної та пізнавальної сфери молодшого школяра, формування ключових компетентностей початкової освіти, застосування сучасних методів і форм навчання та моніторингу навчальних досягнень учнів.

Запропонований курс є складником навчального предмету «Педагогіка» та посідає важливе місце в системі підготовки спеціалістів з повною вищою педагогічною освітою. Курс націлений на опанування майбутніми вчителями досягненнями світової цивілізації в галузі педагогічної науки з урахуванням надбань української педагогічної думки та шкільної практики, багатовікових педагогічних традицій українського народу. В курсі передбачено озброєння студентів факультету педагогіки та психології теоретичними знаннями з педагогіки з урахуванням рівня педагогічної освіти, отриманої в педагогічному коледжі, а також формування та вдосконалення практичних вмінь і навичок застосування педагогічних знань в освітньому процесі початкової школи.

Завдання вивчення курсу:

– ознайомити студентів з категоріальним апаратом педагогічної науки, виховувати в студентів прагнення до свідомого оволодіння педагогічною теорією як базою для застосування педагогічних знань на практиці;

– розкрити закономірності і принципи навчання, сутність та специфіку освітнього процесу в початковій школі, виявити взаємозв'язок та наступність дошкільної та початкової освіти;

– визначити роль початкової ланки в системі загальної середньої освіти, охарактеризувати зміст початкової освіти та шляхи його модернізації на засадах компетентнісного підходу;

– показати різноманітність форма та методів навчання в початковій школі, формувати вміння творчо підходити до вирішення ситуацій навчального характеру;

– розвивати в студентів педагогічне мислення, здатність до аналізу педагогічної дійсності, встановлення причин виникнення педагогічних явищ;

– виховувати прагнення до свідомого оволодіння педагогічною теорією як базою для застосування педагогічних знань на практиці та систематичного розширення педагогічного світогляду.

У процесі вивчення дисципліни студенти оволодівають загально-навчальною, комунікативною, інформаційно-аналітичною компетентностями. Програма навчальної дисципліни складається з двох розділів: «Основи педагогіки» та «Теорія навчання (Дидактика)».

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ВИХОВАННЯ

Сучасна соціокультурна ситуація в Україні потребує вдосконалення підготовки майбутнього фахівця до реалізації виховного аспекту освітнього процесу в початковій школі. У «Національній програмі виховання дітей та учнівської молоді в Україні» відзначається, що в Україні створено передумови для оновлення змісту й технологій виховання, формування гуманістичних цінностей та зразків громадянської позиції, виконання освітою своєї виховної, культурологічної місії. Зживається застарілий погляд на виховання як процес подолання негативних тенденцій в розвитку особистості та засіб перевиховання, сприйняття вихованця лише як об'єкта виховних впливів. На зміну йому приходить розуміння виховання як процесу залучення особистості до створеної людством системи цінностей, окультурення її життя, сприяння становленню її сутнісних сил, творчої активності.

Процес професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи, здатного позитивно впливати на розвиток особистості молодшого школяра, потребує набуття сучасних знань у галузі виховання, збереження національної культури, створює передумови для ефективної реалізації виховної функції фахівця з початкової освіти.

Програму навчальної дисципліни «Теорія та методика виховання» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки студентів освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю 013 Початкова освіта. Її зміст орієнтує студентів не тільки на засвоєння і творче застосування теоретичних та методичних знань в галузі виховання, а й на вироблення вмінь та навичок організації виховних заходів та проведення різних форм виховної роботи в закладах початкової загальної освіти.

Запропонований курс є складником навчального предмету «Педагогіка» та посідає важливе місце в системі підготовки спеціалістів з повною вищою педагогічною освітою. Курс націлений на ознайомлення студентів з багатовіковими виховними традиціями українського народу, опанування майбутніми вчителями даних про досягнення світової цивілізації

в галузі виховання, надбання української педагогічної думки та виховної практики. В курсі передбачено озброєння студентів знаннями з теорії та методики виховання з урахуванням рівня педагогічної освіти, отриманої в педагогічному коледжі, а також формування та вдосконалення практичних вмінь і навичок застосування педагогічних знань в освітньому процесі початкової школи.

Завдання вивчення курсу:

- поглибити теоретичні та методичні знання студентів, домогтися володіння поняттями і термінами навчальної дисципліни;
- ознайомити студентів із специфікою виховного процесу в початковій школі, особливостями позакласної та позашкільної виховної роботи;
- націлити на критичне осмислення виховної спадщини вітчизняних і зарубіжних педагогів, усвідомлення зв'язку між теорією та практикою виховання;
- забезпечити засвоєння студентами змісту, організаційних форм і методів виховання учнів початкової школи;
- сприяти реалізації гуманістичного та особистісно-орієнтованого підходів до виховання молодших школярів.

У процесі вивчення дисципліни у студентів формуються виховна, громадянська, етична компетентності.

Програма навчальної дисципліни складається з двох розділів: «Сутність, структура та методи виховання» та «Зміст та організація процесу виховання».

ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ

Педагогічна дисципліна «Організація і управління в початковій освіті» є частиною професійної підготовки вчителя та фахівців управління освітніми системами.

Наукове керівництво роботою загальноосвітнього навчального закладу передбачає доцільне використання зусиль і здібностей працівників закладу, а також відшукування ефективних методів і засобів, які забезпечували б успішне виконання завдань, поставлених перед школою, при раціональних витратах робочого і навчального часу, трудових, фінансових і матеріальних ресурсів.

Наукове керівництво загальноосвітнім навчальним закладом ґрунтується на наукових даних про освітній процес та про взаємини в педагогічному колективі, яке здійснюється відповідно до принципів, що відображають суть і закономірності діяльності сучасного закладу освіти.

Мета курсу – ознайомлення студентів з організацією, змістом, принципами та методами управління системою національної освіти. Сформувані у студентів знання і уміння в галузі педагогічного керування.

Основні завдання курсу:

- формування у студентів знань про методи й прийоми організації та керівництва колективом освітньої установи, особливості системи

внутрішнього управління, зміст процесу управління загальноосвітнім закладом;

– забезпечити умови для опанування студентами основними документами про функціонування і розвиток закладів освіти;

Вивчення нормативних документів, що стосуються державно-суспільної системи управління освітою, організації роботи освітньої установи, атестації працівників закладу освіти;

– удосконалення організаційно-методичних умінь, навичок самостійної роботи з літературою й нормативними документами;

– формування й подальший розвиток у студентів аналітичних, оцінювальних та інших умінь, необхідних педагогові у його професійній діяльності.

Курс спрямований на формування у майбутніх фахівців у галузі освіти педагогічної, загальнонавчальної, громадянської, соціокультурної, адаптивної, професійно-комунікативної компетентностей.

ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Вивчення історії педагогіки як навчального предмета у вищих педагогічних навчальних закладах має особливе значення для професійного становлення майбутніх педагогів. Курс історії педагогіки розширює загальнопедагогічні уявлення студента, допомагає виробленню творчого ставлення до педагогічної спадщини; дає уявлення про процес розвитку теорії і практики виховання і навчання.

У змісті курсу розглядаються основні етапи розвитку виховання, освіти та педагогічної думки: виникнення виховання, формування сімейного виховання, його методів та засобів; розвиток навчальних закладів різного рівня, формування змісту, форм та методів навчання в них; розвиток педагогічних ідей, понять, формування педагогічної теорії.

До основних завдань курсу відносимо:

– вивчення стану та розвитку виховання, виховних закладів і педагогічних теорій різних країн і народів на різних етапах розвитку людського суспільства;

– вироблення у студентів історичного підходу до розуміння педагогічних явищ і теорій;

– формування наукового світогляду, педагогічної ерудиції та обізнаності;

– розвиток науково-педагогічного мислення майбутнього педагога, уміння мислити педагогічними категоріями та творчо використовувати минулий досвід у власній роботі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент оволодіває такими компетентностями, як загальнонавчальна, інформаційно-аналітична, дослідницько-праксеологічна, комунікативна, етична, міжособистісної взаємодії, адаптивна. Програма має два розділи – «Історія зарубіжної педагогіки» та «Історія виховання, освіти й педагогічної думки в Україні».

ОСНОВИ НАУКОВИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Навчальна дисципліна «Основи наукових педагогічних досліджень» передбачає засвоєння студентами понять про науку, відомостей про стан сучасної науки, розуміння процесу наукової діяльності, оволодіння методологічними та методичними основами наукового дослідження. Оволодіння програмою курсу сприяє виконанню студентами завдань з інших дисциплін, які передбачають наукові дослідження, узагальнення теоретичного матеріалу і розробку практичних рекомендацій щодо застосування результатів наукового дослідження, формує навички роботи з різними інформаційними джерелами, допомагає у підготовці курсових і дипломних робіт, статей, доповідей на науково-практичних конференціях.

Основні завдання курсу – навчити майбутніх педагогів:

- обґрунтовувати актуальність обраної теми дослідження;
- обирати оптимальні шляхи досягнення мети і розв'язання поставлених у роботі завдань;
- визначати об'єкт і предмет дослідження;
- аналізувати науково-методичну літературу, а також досвід роботи учителів;
- літературно і технічно оформлювати наукові результати, визначати їх практичну значущість і наукову новизну.

Під час вивчення курсу формуються такі компетанції: інформаційно-аналітична, дослідницько-практикологічна, комунікативна, громадянська, етична, міжособистісної взаємодії, адаптивна, здоров'язбережувальна, інформаційно-комунікаційна.

ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Вивчення курсу «Педагогічні технології в початковій школі» сприяє удосконаленню здібностей організовувати безпосередню творчу інтелектуальну діяльність учнів початкових класів.

Під час вивчення курсу студенти оволодівають знаннями про технологізацію освітнього процесу, оволодівають навичками та уміннями розробки конспектів уроків для учнів початкової школи на сучасних засадах оновлення методичного та організаційного формату уроку.

До основних завдань курсу відносимо:

- вивчення та розуміння педагогічних технологій у початковій школі;
- уміння добирати відповідно до мети діяльності технології, методи і форми навчання, виховання та соціалізації особистості;
- критично аналізувати відповідні педагогічні технології з урахуванням ефективності затрат зусиль вчителя та учнів для досягнення максимального результату;
- формування комунікативних навичок колективної діяльності учасників освітнього процесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент оволодіває такими компетентностями, як загально-навчальна, інформаційно-аналітична, дослідницько-праксеологічна, комунікативна, громадянська, етична, соціокультурна, міжособистісної взаємодії, адаптивна, здоров'язбережувальна, психологічна, дидактична, виховна, інтерактивна, соціально-комунікативна, технічна, предметно-змістова.

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Вивчення предмета «Музичне виховання та основи хореографії з методикою навчання» має особливе значення для професійного становлення майбутніх вчителів початкових класів. Курс «Музичне виховання та основи хореографії з методикою навчання» розширює та забезпечує майбутніх вчителів початкових класів необхідним обсягом знань з музичної грамоти для самостійного проведення музично-виховної роботи.

У змісті курсу розглядаються актуальні проблеми музично-естетичного виховання учнів на сучасному етапі, виховне значення музики як виду мистецтва, музичне виховання в системі народної освіти в нашій країні, мета, завдання, принципи музичного виховання.

У змісті курсу велике значення приділяється розвитку та формуванню музичних здібностей учнів початкових класів, індивідуальному та диференційованому підходу до дітей, видам музичної діяльності. У курсі розглядається пісенний репертуар, вимоги до його підбору, прийоми розучування пісні, основні етапи та методи формування музичного сприйняття твору, значення планування музичної роботи в початкових класах, види планування.

Робота над засвоєнням дитячого репертуару є необхідною умовою оволодіння методикою музичного виховання.

Метою викладання дисципліни є розвиток у студентів інтересу до музики, формування музичного смаку, творчої ціленаправленості та музично-естетичної орієнтації.

До основних завдань курсу відносимо:

- вивчення теоретичних та практичних відомостей про закономірність будови і взаємозв'язку основних елементів музичного мистецтва, його виражальних засобів;
- впровадження практичних навичок свідомого сприймання і аналізу музики шляхом різних вправ з розвитку музичного слуху і пам'яті з записування нот, ступенів, співу по нотах, ступенях релятивної системи;
- сприяння розширенню музичного кругозору, глибокому розумінню музики.

У процесі вивчення курсу в майбутніх вчителів початкових класів формуються такі професійні компетентності: загально-навчальна, інформаційно-аналітична, комунікативна, етична, міжособистісної взаємодії, адаптивна, здоров'язбережувальна. Програма має два розділи – «Теорія музичного виховання» та «Методика музичного виховання».